

povzetek:

dr. Spomenka Hribar:

Etika in morala v politiki

Vrednote imajo svojo veljavnost glede na prvo, najvišjo vrednoto, ki ima značaj aksioma. Prva, najvišja vrednota, po kateri naj ravna nacionalna politika, je preživetje nacionalne skupnosti v svobodi in blaginji. Ni višje, pomembnejše vrednote od tega sintetičnega aksioma. Glede na to, da je ta vrednota že navidez sestavljena iz dveh komponent: svobode in blaginje, je torej treba razčleniti pomen tega temeljnega aksioma:

Nacionalno preživetje predpostavlja razvoj nacije v vseh pogledih in ozirih.

Ta, temeljna vrednota, sestavljena iz posameznih vrednot, skupaj z metodami njihovega uresničevanja, so za politiko neprenosljivi cilji, katerih uresničevanje mora operacionalizirati in udejanjati v korist nacije kot take in v celoti. To delo je neprenosljivo na koga drugega; za svoj obstoj in razvoj, za naše medsebojne odnose smo odgovorni mi sami - kot nacija. In torej politika kot izvoljena skupina državljanov, prvi med enakimi.

Svoboda pomeni svobodo posameznika v vseh dimenzijah tega pojma, od osebne do družbene svobode (kamor spada demokracija s svobodo političnega združevanja in svobodne volitve).

Blaginja kot družbena vrednota, na kateri mora temeljiti nacionalna politika, pomeni tako materialno blaginjo kot kulturno (kultura v najširšem pomenu besede). Biti morata splošni, se pravi dosegljivi za vse in vsakogar.

Problem niti ni v tem, da bi bilo težko detektirati *vrednote* politike, vprašljive so *metode* za njihovo doseg. Metode doseganja določajo cilj - vsaj v tisti meri, kakor cilj sam določa vrednote same. Tu pa se običajno »zatakne«, enako ali še bolj pa pri osebni morali posameznikov, posebej politikov, ki določajo vrstni red vrednot in načine njihovega uresničevanja.

Toda problem je še globlji: same vrednote in njihovo rangiranje je odvisno od paradigme razvoja, ki je danes v veljavi, to je kapitalistični način. O tem velja razmišljati!